

Okvir 5

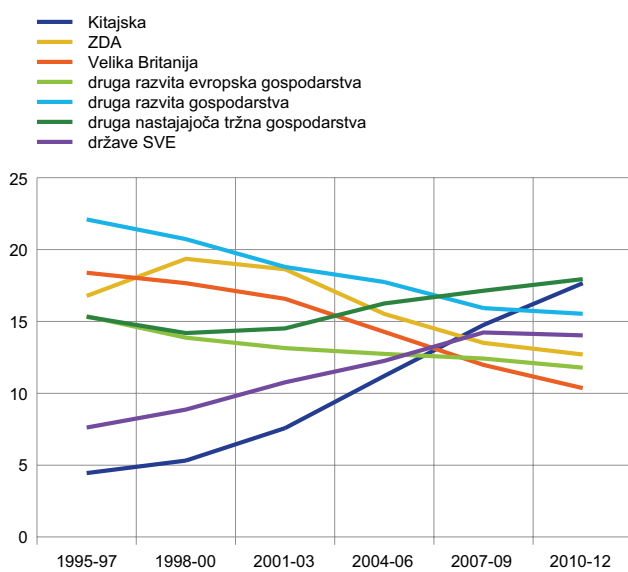
Posodobljene trgovinske uteži za efektivne devizne tečaje eura kažejo, da postajajo nastajajoča tržna gospodarstva vedno pomembnejša

ECB je pred kratkim posodobila trgovinske uteži za izračun **efektivnih deviznih tečajev eura (EDT)**. To se izvede vsaka tri leta, da se pravočasno zajamejo srednjeročne spremembe trgovinskega vzorca v predelovalnih dejavnostih euroobmočja.¹ Z zadnjo posodobitvijo avgusta 2015 so bile seriji dodane povprečne trgovinske uteži za triletno obdobje od 2010 do 2012, uteži iz prejšnjih obdobj (od 1995 do 2009) pa so bile posodobljene skladno s spremenjenimi podatki o trgovini.

Graf A

Gibanje trgovinskih uteži v skupini trgovinskih partneric EDT-38

(v odstotkih)

Vir: ECB.

Opomba: Skupina »druga razvita evropska gospodarstva« obsega Dansko, Norveško, Švedsko in Švico; »druga razvita gospodarstva« obsega Avstralijo, Kanado, Hongkong, Islandijo, Izrael, Japonsko, Korejo, Novo Zelandijo, Singapur in Tajvan; »države SVE« so Bolgarija, Hrvaška, Češka, Madžarska, Poljska in Romunija; »druga nastajajoča tržna gospodarstva« so Alžirija, Argentina, Brazilija, Čile, Indija, Indonezija, Malezija, Mehika, Maroko, Filipini, Južna Afrika, Rusija, Tajska, Turčija in Venezuela.

Posodobljena in popravljena serija kaže, da se pomen nastajajočih tržnih gospodarstev kot trgovinskih partneric euroobmočja nenehno povečuje, zlasti Kitajske (glej graf A in tabelo).

Utež Kitajske v košarici 38 najpomembnejših trgovinskih partneric euroobmočja (skupina EDT-38), ki je v obdobju med letoma 1995 in 1997 znašala okoli 4%, se je še povečala, in sicer z okoli 15% v obdobju med letoma 2007 in 2009 na okoli 18% v obdobju med letoma 2010 in 2012. Povečal se je tudi pomen drugih nastajajočih gospodarstev kot trgovinskih partneric euroobmočja, čeprav počasneje, pri čemer so največje povečanje zaznale Turčija, Rusija in Indonezija. Nasprotno so se v istem obdobju zmanjšale trgovinske uteži razvitih gospodarstev v skupini EDT-38. Dve največji trgovinski partnerici euroobmočja leta 1995 sta bili Velika Britanija in Združene države, katerih trgovinske uteži so znašale okoli 18% oz. 17%. Leta 2012 sta se njuna deleža zmanjšala na okoli 10% oz. 13%.

V skladu z vedno večjim gospodarskim

povezovanjem v Evropi se je povečal tudi pomen srednje in vzhodne Evrope v trgovini euroobmočja.

Od obdobja med letoma 1995 in 1997 je skupna utež

¹ Pregled metodologije, uporabljene za izračun EDT eura, je v Schmitz, M., De Clercq, M., Fidora, M., Lauro, B. in Pinheiro, C., »Revisiting the effective exchange rates of the euro«, Occasional Paper Series, št. 134, ECB, 2012.

Trgovinske uteži za skupino EDT-38 trgovinskih partneric

(v odstotkih)

Država	1995-97	1998-00	2001-03	2004-06	2007-09	2010-12	Sprememba v obdobju 2010–2012 glede na obdobje 1995–1997
Kitajska	4,4	5,3	7,6	11,2	14,8	17,7	13,2
ZDA	16,8	19,4	18,7	15,5	13,5	12,7	-4,1
Velika Britanija	18,4	17,7	16,6	14,3	12,0	10,3	-8,1
Švica	6,7	6,0	5,8	5,4	5,3	5,5	-1,2
Japonska	9,6	8,8	7,6	6,7	5,7	5,3	-4,3
Poljska	2,4	2,8	3,3	4,0	5,0	5,1	2,7
Češka	2,2	2,4	3,0	3,4	4,1	4,1	1,9
Švedska	4,8	4,4	3,9	4,1	3,9	3,6	-1,2
Rusija	2,5	1,8	2,2	3,0	3,5	3,5	1,0
Turčija	2,2	2,2	2,3	3,0	3,1	3,3	1,1
Koreja	2,9	2,7	2,8	3,2	3,2	3,2	0,3
Indonezija	1,5	1,3	1,5	1,8	2,1	2,4	1,0
Madžarska	1,5	2,2	2,5	2,6	2,5	2,3	0,7
Danska	2,6	2,3	2,3	2,2	2,1	1,7	-0,9
Romunija	0,7	0,8	1,1	1,4	1,6	1,7	1,0
Tajvan	2,3	2,4	2,1	1,8	1,5	1,5	-0,8
Brazilija	1,5	1,4	1,2	1,2	1,4	1,4	-0,1
Hongkong	2,0	1,7	1,5	1,5	1,3	1,4	-0,6
Mehika	0,9	1,2	1,3	1,2	1,2	1,3	0,5
Singapur	1,8	1,6	1,4	1,4	1,2	1,3	-0,6
Kanada	1,5	1,6	1,6	1,4	1,3	1,2	-0,3
Tajska	1,2	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	-0,1
Malezija	1,2	1,2	1,2	1,1	1,0	1,0	-0,2
Južna Afrika	0,9	0,9	0,9	1,0	0,9	1,0	0,0
Norveška	1,3	1,2	1,0	1,1	1,1	1,0	-0,3
Avstralija	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,0
Indija	1,0	0,8	0,7	0,6	0,6	0,7	-0,3
Izrael	1,1	1,0	0,9	0,7	0,7	0,7	-0,4
Maroko	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,0
Bolgarija	0,3	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,2
Čile	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,1
Alžirija	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,1
Argentina	0,6	0,5	0,3	0,3	0,3	0,4	-0,2
Hrvaška	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	-0,2
Filipini	0,4	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3	-0,1
Venezuela	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	-0,1
Nova Zelandija	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Islandija	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Skupaj	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	0,0

Vir: ECB

Opomba: Države so našteje po vrstnem redu glede na trgovinske uteži za obdobje med 2010 in 2012.

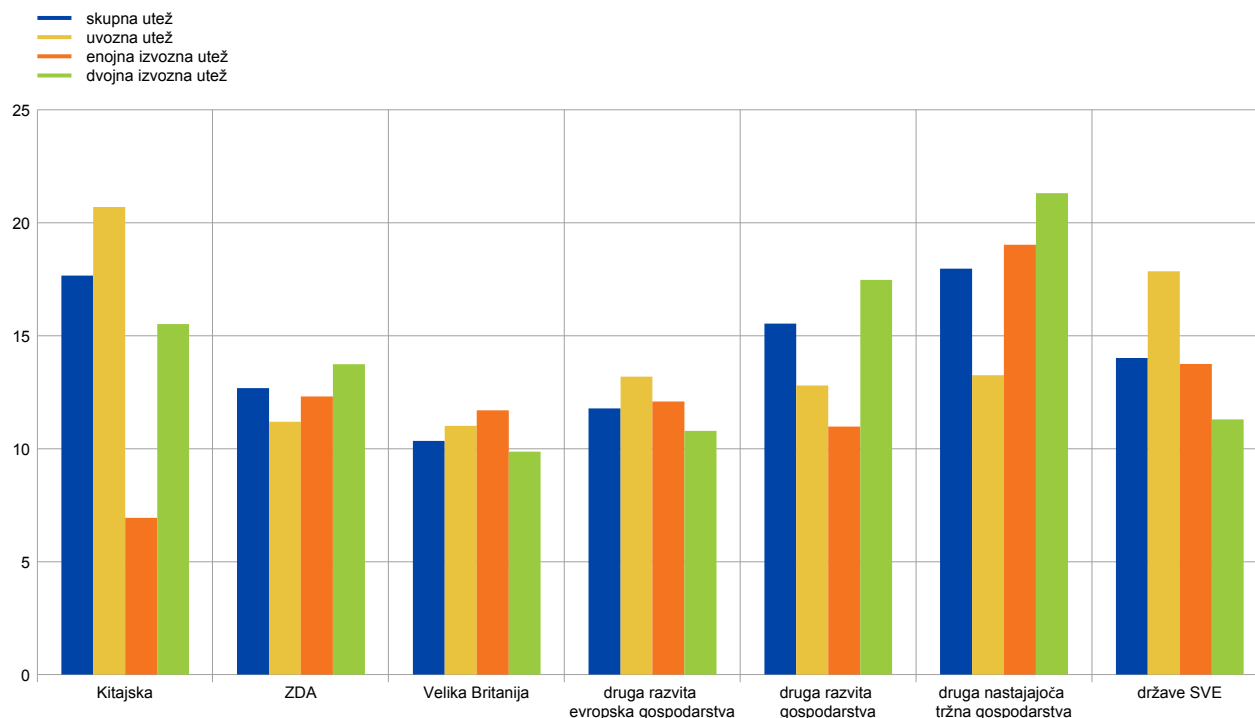
gospodarstev srednje in vzhodne Evrope na primer presegla utež ZDA in Velike Britanije, potem pa je v referenčnem obdobju med letoma 2010 in 2012 v skupini EDT-38 ostala stabilna na 14%, kar je bilo posledica zmanjšanja trgovine v Evropi v tem obdobju. Države srednje in vzhodne Evrope so imele 18-odstotno utež v uvozu predelovalnih dejavnostih euroobmočja, kar je zaostajalo le za Kitajsko in je kazalo, kako bistvenega pomena so za vseevropski prispevek v svetovne vrednostne verige.

Kitajska je največja trgovinska partnerica euroobmočja predvsem zaradi njenega pomena na področju uvoza in konkurence na tretjih trgih (glej graf B). Kitajska je z 21-odstotnim deležem v obdobju med letoma 2010 in 2012 postala glavni vir

Graf B

Primerjava trgovinskih uteži v skupini trgovinskih partneric skupine EDT-38, 2010–12

(v odstotkih)

Vir: ECB.

Opombi: Enojne izvozne uteži so deleži vsake države ali skupine držav v izvozu predelovalnih dejavnosti euroobmočja. Dvojne izvozne uteži upoštevajo konkurenco, s katero se srečujejo izvozniki euroobmočja na tujih trgih zaradi domačih proizvajalcev in izvoznikov iz tretjih držav.

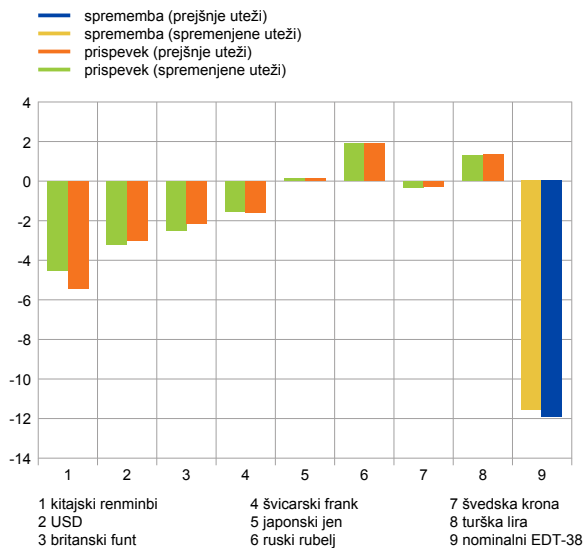
uvoza v predelovalnih dejavnostih euroobmočja. Na strani izvoza se trgovinske uteži prilagajajo z dvojnimi tehtanjem, da se tako upošteva tudi konkurenca izvoznikov s sedežem v tretjih državah, s katero se spopadajo podjetja euroobmočja na tujih trgih. Zaradi pomena Kitajske ter nekaterih drugih razvitih in nastajajočih tržnih gospodarstev kot konkurentov izvoznikom euroobmočja ta prilagoditev zlasti pomeni precejšnje povečanje njihovih trgovinskih uteži, ki presegajo ravni, ki jih predstavljajo neposredne izvozne povezave. V primeru Kitajske »dvojna« izvozna utež v obdobju med letoma 2010 in 2012 znaša 16% v primerjavi z enojno izvožno utežjo, ki v znaša 7%.

Posodobljena shema uteži je pokazala, da je bila deprecijacija eura, tako nominalna kot realna efektivna, od leta 2010 nekoliko izrazitejša, kot je bilo navedeno prej. Od začetka leta 2010 do konca julija 2015 so se posodobljeni dnevni nominalni devizni tečaji eura do drugih trgovinskih partneric skupine EDT-38 zmanjšali za 12,0% v primerjavi z 11,6% po prejšnjem kazalniku. Sprememba je bila predvsem posledica povečane trgovinske uteži kitajskega renminbija (glej graf C). Izboljšanje cenovne konkurenčnosti euroobmočja od začetka leta 2010, ki se kaže v realni deprecijaciji eura, je bilo po posodobljenem kazalniku tudi precej občutnejše. Od začetka leta 2010 do junija 2015 se je posodobljeni realni EDT, deflacioniran s cenami, zmanjšal za 16,1%, medtem ko se je prejšnji kazalnik zmanjšal za 15,3% (glej graf D).

Graf C

Prispevek k spremembi nominalnega EDT-38 od leta 2010

(v odstotkih; v odstotnih točkah)

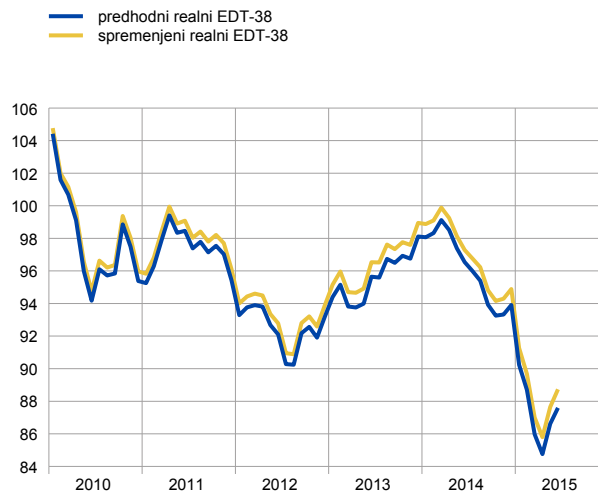
Vir: ECB.

Opombi: Negativna vrednost označuje deprecijacijo eura, pozitivna pa apreciacijo enotne valute. Graf velja za obdobje od 1. januarja 2010 do 31. julija 2015.

Graf D

Predhodni in spremenjeni realni EDT-38

(deflator CPI; indeks: I 1999 = 100)

Vir: ECB.

Opomba: Zmanjšanje pomeni deprecijacijo eura, povečanje pa apreciacijo enotne valute.